

07 квітня 2020р. м. Полтава. Режим доступу: <https://genezum.org/library/vykorystannya-zdorovyazberigayuchykh-tehnologiy-na-urokah-muzychnogo-mystectva>

3. Кравцова Н.Є., Швець І.Б., Василевська-Скупа Л.П. Особливості корекції психофізіологічного стану та соматичного здоров'я людини засобами вокалотерапії. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти* : [зб. наук. праць] / гол. ред. кол. О.П. Щолокова. Вип.31. Київ: Видавництво УДУ імені Михайла Драгоманова, 2024. С.17-23
4. Міщанчук В. Застосування сугестивно-педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх вчителів музики. *Науковий часопис НПУ імені МП Драгоманова. Випуск 9(14), 2010. С. 36-39*
5. Фурса О. О., Отич О. М., Орлов В. Ф. Психологія конфлікту: [Навчально-методичний посібник]. Київ: МІХМД, 2008. 284 с
6. Грінченко, Т. Д., Зузяк, Т. П. і Сідорова, І. С. (2024) «Трансформація мистецької освіти в умовах воєнного стану (на прикладі факультету мистецтв і художньо-освітніх технологій ВДПУ імені М.Коцюбинського)», *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 14. 31, с. 161–168. doi: 10.31392/UDU-nc.series14.2024.31.21.*

УДК 37.013.77:78.071.2-057.875:159.947.5

<https://doi.org/10.31652/978-617-UAWCS-2025.56>

Чжан Ліньші

аспірант Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова

м. Київ

e-mail: shcholokova.o@gmail.com

ВИКОНАВСЬКА МОБІЛЬНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНОЇ ЗРІЛОСТІ МАГІСТРАНТІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Анотація. У тезах розкриваються особливості виконавської мобільності магістрантів музичного мистецтва. Представлено її трактування у філософському (як активізація професійного розвитку), соціальному (вивчення різних каналів мобільності), психологічному (вивчення якостей особистості, що формують виконавську мобільність), педагогічному (готовність до зміни професійної діяльності). Визначено наукові підходи (міждисциплінарний, акмеологічний, культурологічний, компетентнісний, гендерний і жанрово-стильовий).

Ключові слова: мобільність, вокальне навчання, виконавська діяльність, методика, науковий підхід.

Abstract. The theses reveal the features of performing mobility of master's degree students in music art. Its interpretation is presented in philosophical (as activation of professional development), social (study of various channels of mobility), psychological (study of personality qualities that form performing mobility), pedagogical (readiness to change professional activity). Scientific approaches are identified (interdisciplinary, acmeological, cultural, competency, gender and genre-style).

Key words: mobility, vocal training, performing activity, methodology, scientific approach.

Сучасна мистецько-педагогічна освіта наголошує на важливості вирішенні питань, пов'язаних з набуттям особистісно-професійної зрілості магістрантів музичного мистецтва. Засобом формування особистісно-професійної зрілості може стати вокальна діяльність, яка найефективніше впливає на розвиток виконавських якостей студентів, оскільки є творчим процесом і вимагає народження власних думок, виконавських інтерпретацій і творчого

самовираження. Саме вокальна музика надає комплекс засобів художньої виразності, який активізує розвиток вокальних навичок, дає свободу фантазії, інтуїції, творчій ініціативі.

У світовій музичній культурі впродовж останнього століття гідне місце посідає вокальне мистецтво. У зв'язку з великою популярністю й затребуваністю вокального виконавства, вітчизняна мистецька педагогіка звертається до проблем підготовки викладачів класичного та естрадного співу, досліджує його вплив на формування особистісних якостей, до яких належить і особистісно-професійна зрілість викладача вокалу.

Аналіз наукових праць показав, що проблема мобільності належить до міждисциплінарних і є одним із базових понять, які описують процес формування конкурентоспроможного фахівця у різноманітних професійних галузях. У науковій літературі вона досліджується на філософському, психологічному, соціологічному та педагогічному рівнях. У філософії мобільність визначається як інтегративна характеристика, що активізує професійний розвиток і становлення професійно успішної особистості (Бауман, 2000); діяльність людини спрямована на задоволення матеріальних та духовних потреб на основі відторгнення від попередніх досягнень власної праці, та прагненню досягти гармонії з навколишнім світом і самим собою (Дельоз, Гуатарі, 1987), якість особистості, необхідна для успішної діяльності в сучасному суспільстві (Бергсон, 2005).

Соціологи аналізують процес управління мобільністю населення вивчають різні види мобільності, які актуальні для сучасного етапу розвитку суспільства; обґрунтовують різні канали формування мобільності, серед яких особливо відзначають освіту (Мерло-Понті, 2002).

У психології при дослідженні проблеми мобільності превалюють особистісні детермінанти. Так, ця категорія розглядається як механізм соціальної адаптації, який дає змогу людині управляти власними ресурсами й професійною поведінкою (Пілецька, 2019). Серед особистісних якостей, що характеризують мобільність, психологи виділяють такі: соціальна та професійна активність, ініціативність, здатність до ризику, самостійність, самоорганізованість, вольовий самоконтроль, самовладання, впевненість у собі, рішучість у вирішенні основних питань життя та професійної сфери діяльності, ініціативність тощо.

У педагогічних науках вивчення проблеми мобільності ґрунтується на таких категоріях, як здатність і готовність. зокрема: здатність освоювати інновації в освіті (Пріма, 2016), здатність оптимально використовувати свої можливості при досягненні поставленої мети (Фрицюк, Герасимова, 2020), готовністю оперативно реагувати на нові професійні реалії, спираючись на нові освітні тенденції і ринкову кон'юнктуру, готовність людини до сучасного життя з його різноаспектними чинниками вибору (Сушенцева, Сушенцев, 2016).

Важливими для розв'язання проблеми формування виконавської мобільності магістрів музичного мистецтва є дослідження, спрямовані на формування нового покоління професіоналів, здатних до перетворення мистецької діяльності; опановування нових виконавських і педагогічних технологій, інноваційних методик викладання вокалу, зокрема розвитку вокальних умінь і навичок, покращення фахового рівня та соціального статусу, формування власної професійної позиції.

Вивчення теоретичних і методичних праць дозволило визначити провідні наукові підходи, що склали методологічну основу дослідження проблеми виконавської мобільності студентів. Міждисциплінарний підхід спрямований на забезпечення цілісності досліджуваного процесу, ґрунтуючись на позитивних мотивах навчальної діяльності магістрів (професійних, соціальних, моральних, пізнавальних, комунікативних, особистісних) та розвивальному потенціалі вокальних дисциплін, головним завданням яких є проектування професійного розвитку та самореалізації студентів. Культурологічний підхід сприятиме осмисленню художньої картини світу в контексті діалогу культур, який представлений у мистецтві сольного співу як багатоаспектне утворення, в якому відбувається внутрішній діалог вокальних шкіл, культур, національних стилів. Акмеологічний підхід визначає виконавську мобільність магістра музичного мистецтва його акмеологічною характеристикою, за якою «він усвідомлює себе особистістю, активно розвиває свої потенційні можливості з метою досягнення життєвого і професійного успіху»

(Мозгальова, 2012). Компетентнісний підхід наголошує на пріоритетності таких наступних цілей: інтелектуальний розвиток магістра в закладах вищої освіти, найбільш повне розкриття його вокальних здібностей, набуття вокальних знань, навичок і умінь з метою професійної самореалізації і самовизначення. Гендерний підхід спрямований на виховання впевненості магістрів у навчанні та професійній діяльності, на досягнення найвищого рівня виконавських здобутків, які активізуватимуть бажання працювати далі та підвищувати рівень майстерності. Жанрово-стильовий підхід передбачає відкриття китайським студентам всієї палітри втілених в українській вокальній музиці художніх образів, які залишаються в повній мірі не сприйнятими і не пізнаними, розвивати їх на найкращих зразках українського та світового вокального мистецтва.

У висновках зазначимо, що реалізація зазначених підходів у практиці підготовки магістрів музичного мистецтва сприятиме їх вокальному розвитку, набуттю навичок спілкування в процесі вокального навчання, умінь інтерпретувати та виконувати вокальні твори.

В системі вищої мистецької освіти така методологічна спрямованість спрямовує до подальших методичних пошуків в напрямі інноваційних прийомів і засобів вокального навчання, їх теоретичного обґрунтування та реалізації.

Список використаних джерел:

1. Мозгальова Н.Г. (2012) Теорія і методика інструментально-виконавської підготовки майбутніх учителів музики: дисерт .. докт пед наук. Київ.
2. Пілецька Л.С. (2019) Психологічна сутність професійної мобільності особистості. *Молодий вчений. Педагогічні науки.* №2 (51) лютий.
3. Пріма Р. М. (2016) Формування професійної мобільності майбутнього вчителя: вектори наукових досліджень *Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка.* N 25.
4. Сушенцева Л. Л. Сушенцев О. О. (2016) Вплив професійної мобільності на конкурентоздатність фахівця на сучасному ринку праці. *Молодий вчений. Педагогічні науки.* No 4 (31) квітень.
5. Фрицюк В. А. Герасимова І.Г. (2020) Професійна мобільність у підготовці майбутніх докторів філософії. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету.* Вип. 3.
6. Bauman Z. (2000). *Liquid modernity.* Blackwell Publishing.
7. Bergson H. (2005). *Creative evolution.* Barnes & Noble Publishing.
8. Deleuze G., & Guattari, F. (1987). *A thousand plateaus: Capitalism and schizophrenia.* University of Minnesota Press.
9. Merleau-Ponty M. (2002). *Phenomenology of perception.* Routledge.